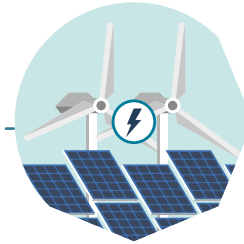

Noord- en Midden Limburg

RES Regionale
Energie
Strategie

Onderwerp: Vormgeving samenwerking binnen de RES NML

Samen werken aan een duurzame regio

*Programmamanager Lieke Raaijmakers-Potten
Kwartiermaker Frits Tuijt*

Waarom een RES organisatie?

Doel van de RES Noord- en Midden Limburg:
Uitvoering geven aan de doelstellingen zoals benoemd
in het landelijke klimaatakkoord. Door hier als regio
gezaamenlijk op in te zetten zien we kansen tot:

- Het versnellen van de implementatie van het klimaatakkoord in onze regio.
- Hebben we door onze krachten te bundelen meer invloed op de uitvoering van de opgaves zoals geformuleerd door het Rijk.
- Verlagen we de maatschappelijke kosten in de uitvoering.
- Vanuit het kansenperspectief dragen we bij aan de doelstellingen van de regio. We leggen daarbij verbinding met andere opgaves van de regio.

Waar gaan we heen met de RES?

- Uitvoeren (landelijke) doelstellingen klimaatakkoord: **55% CO2 reductie in 2030, 95% CO2 reductie in 2050.**
- Door energie te besparen en energie kleinschalig duurzaam op te wekken willen we **in 2030 25% CO2 emissie reductie** t.o.v. 2015
- We willen met **grootschalige zon- en windprojecten 1.200GWh duurzame energie opwekken** in 2030. Daarbij hebben we oog voor de kwaliteit van onze leefomgeving.
- We houden er rekening mee dat de behoefte aan duurzaam opgewekte energie blijft **groeien**. We kijken vooruit naar 2050 om tijdig in te spelen op ontwikkelingen en innovaties.
- We streven naar **minimaal 50% lokaal eigendom** bij grootschalige zon- en windprojecten op regionaal niveau. En naar een vorm van lokaal medezeggenschap bij alle projecten.
- We willen **100% duurzame warmte in 2050** voor alle woningen en gebouwen.

Waar staan we voor als organisatie van de Regionale Energiestrategie (RES) Noord- en Midden Limburg:

- De inhoudelijke opgave is leidend in hoe we ons organiseren.
- We zijn resultaatgericht aan de slag met de opgave van nu met een blik op de opgave van de toekomst.
- Samen met onze stakeholders werken we aan de opgave naar een duurzame en gezonde toekomst.
- We inspireren en ondersteunen gemeenten in hun opgave.

Waar willen we als organisatie in uitblinken?

- Efficiënt/ slagvaardig
- Collegiaal/ verbindend
- Expertise
- Mogelijkheid tot maatwerk in coalition of the willing

Voortgangsrapportage/ RES 2.0

De res 2.0 is een herijking van de res 1.0. Een herijking van de RES 1.0 betekend mogelijk ook een plan MER. Op dit moment is er gekozen voor een voortgangsrapportage.

Strategie en beleidsontwikkelingen

eventuele strategische ontwikkelingen (aanpalend aan de RES) nemen we op en vertalen we naar verschillende beleidsinstrumenten. Denk hierbij aan klimaatadaptatie en circulaire landbouw, maar ook aan opleidingen en werkgelegenheid in de regio.

Dit levert op:

een strategische agenda om koppelkansen te benutten. We kiezen voor beleidsinstrumenten om uniform op lokaal niveau beslissingen te nemen.

Van innovatieagenda, naar pilots

betekent dat we een innovatieagenda opstellen aan de hand van de thema's die volgen uit strategie en beleidsontwikkelingen.

Dit levert op:

haalbaarheidsonderzoeken naar innovaties en een innovatieagenda om vooruit te kijken naar trends en ontwikkelingen

De Regionale Structuur Warmte (RSW 2.0)

bestaat uit afspraken over het voorgenomen gebruik van (bovenregionale) warmtebronnen i.r.t. verschillende warmtevragers en de benodigde infrastructuur. Ook biedt de RSW 2.0 de mogelijkheid om de samenhang tussen de gemeentelijke TVW's te bepalen.

Dit levert op:

een inventarisatie van kansen en risico's, handelingsperspectief én ambities vertaald in samenwerkingsafspraken.

Kennisdelen

Staat centraal in de RES NML. Via de community of practice, RES Vooruit, worden alle partners op de hoogte gehouden. Hiernaast organiseert de RES kennisessies, stakeholderbijeenkomsten en wordt de algemene communicatie vanuit de organisatie verzorgt.

Dit levert op:

Een regio die nauw samenwerkt en samen verder komt, draagvlak en participatie.

Monitoren en rapporteren

is op basis van (externe) gegevensbronnen de actuele voortgang van de doelstellingen bijhouden. Het dashboard van de monitor is in ontwikkeling en er wordt ook samengewerkt met de provinciale W4 matrix.

Dit levert op:

een nulmeting van onze doelstellingen én een mogelijkheid om de voortgang en effectiviteit van het RES werkprogramma te meten.

Subsidieaanvragen

Er komen steeds meer SPUK gelden beschikbaar. De RES faciliteert bij het aanvragen om deze zo efficiënt mogelijk in te vullen en in te dienen. Er wordt ook actief gezocht naar subsidies die mogelijke projecten kunnen gebruiken om verder te komen.

Dit levert op:

Ontzorging van de deelnemers

Regie op regionale samenwerking met stakeholders

creëren we door verschillende manieren van participatie en communicatie. Het verder ontwikkelen van draagvlak en eigenaarschap zorgt ervoor dat stakeholders zich verantwoordelijk voelen voor de uitvoering

Dit levert op:

eigenaarschap, draagvlak én een organisatiestructuur voor participatie belanghebbenden.

Sociale duurzaamheid

Een onderzoek naar sociale duurzaamheid.

Dit levert op:

We delen de uitkomsten, bedenken een wijze om de uitkomsten bij gemeenten te landen en passen ze toe in de uitvoering RES1.0 /vullen de RES 1.0 aan.

Jongerenparticipatie

We halen via scholen aandacht en input op, we versterken de banden met de opleidingsinstellingen, we zijn zijdelings betrokken bij YoungPerspective XXL en doen we een jongeren interview estafette.

Dit levert op:

Het gesprek aangaan met een belangrijke doelgroep waarbij we samen nadenken over het betrekken van en inbrengen van inzichten vanuit de jongeren in de RES.

RES Vooruit Dag

Tijdens de jaarlijkse RES Vooruit Dag delen we successen en kijken we samen met ambtenaren, beleidsmakers, stakeholders en volksvertegenwoordigers naar de toekomst.

Dit levert op:

Alleen ga je sneller, samen kom je verder.

Werkprogramma Noord- en Midden Limburg

RES Regionale Energie Strategie

Legenda

- Algemene RES onderwerpen
- Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame opwek
- Onderwerpen van ontwikkelgroep duurzame warmte
- Onderwerpen van ontwikkelgroep participatie & communicatie
- Onderwerpen van ontwikkelgroep energie besparen

Energiesysteem van de toekomst

Er is een verkenning gestart binnen dit nieuwe thema. Hierin wordt onderzocht hoe het energiesysteem van de toekomst er mogelijk uit komt te zien op basis van een mix van warmte, opwek, opslag etc.

Dit levert op:
Zicht op een nieuw energiesysteem

Aquathermie en elektrificeren TVW

We werken de vervolgstappen uit. Hierbij zetten we de technische potenties die uit onderzoek komen om in scenario's en vervolgstappen. De focus ligt op wat met deze bron naast technisch ook sociaal-maatschappelijk en economisch haalbaar is.

Dit levert op:
Verkennen van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen

Isolatieprogramma

We ontwikkelen een gezamenlijke aanpak voor het isoleren van 30.000 woningen met de laagste energielabels in de regio. We ondersteunen bij het aanvragen van de SPUK gelden en richten een projectbureau in. We houden hierbij rekening met natuurvriendelijk isoleren.

Dit levert op:
Een ontzorgingsprogramma voor gemeenten en inwoners.

P-MIEK

De Provincie neemt de regio om niet alleen technische, maar ook economische- en overige relevante vraagstukken te verankeren op provinciaal niveau. Daarin leveren wij input met onze afwegingsmethode, de routekaart en de inventarisaties i.s.m. Enexis.

Dit levert op:
Een Plan van Aanpak P-MIEK, wat in feite de aanzet is richting het nieuwe energiesysteem (2030-2050).

Team warmte

We verkennen de mogelijkheid van een expertteam warmte dat gemeenten kan helpen bij aquathermie projecten en startwijken elektrificeren bepalen.

Dit levert op:
We voerden verschillende onderzoeken uit. Door deze kennis en ervaring te delen versnellen we de processen.

Regionale warmte: groen gas

We richten een CoW op en stellen onderzoeksvragen op om de potentie steviger te onderbouwen en draagvlak voor de uit te werken scenario's te vinden. Vervolgens kiezen we het voorkeursscenario.

Afwegingsmethode Duurzame Opwek en herijken ambitielijst

We inventariseren/actualiseren de projectgegevens, geven van overzicht van netwerkgestie bij Tennet en Enexis in relatie tot de RES NML en voeren cluster-gesprekken per onderstation.

Dit levert op:
Dit leidt tot een routekaart (fasering) van projecten per onderstation welke we na afstemming aanleveren bij P-MIEK.

Geothermie

We verkennen middels onderzoek de potenties van geothermie.

Dit levert op:
Een potentiëstudie naar kansen.

Opwek: zon op dak, op bedrijven, op restgronden

We behouden de focus op zon op dak onder de noemer Triple A: Adviseren, Ambassadeur en (waar mogelijk) Aanjagen. Door middel van een loket beantwoorden we vragen, delen we kennis en denken we mee in oplossingen over netcongestie. Zon op restgronden is nog niet geïnitieerd binnen de RES NML. Sinds heel recent zijn/worden er gesprekken gevoerd met het rijkprogramma OER. De nadere uitwerking hiervan dient nog plaats te vinden.

Basisprogramma energiebesparing

focus op het behalen van de gestelde CO2-reductie doelstellingen door woningen en bedrijven te stimuleren om aan de slag te gaan met energie besparen

Dit levert op:
een regionaal isolatieprogramma (CoW). Daarnaast stimuleren en ondersteunen we MKB en verzorgen we energiebesparing via wettelijk VTH instrumentarium.

Opwek: team wind

We visualiseren mogelijke plekken voor wind door het (laten) opstellen van een windkaart. Deze wordt gekoppeld met diverse andere GIS-kaartlagen (openbare informatie) zodat we ook kunnen zien waar grootgebruikers zitten.

Dit levert op:
Meer inzicht in de mogelijkheden voor wind in onze regio om de terugtrekkende beweging die we zien tegen te gaan.

Energiebesparing: Bedrijven

Wij ondersteunen de RUD. We verkennen welke 'ontzorgingspakketten' te bieden aan het Limburgse bedrijfsleven. Ook onderzoeken we hoe het Charter Energietransitie MKB van de Stichting Groene Economie Limburg te ondersteunen.

Dit levert op:
Stimulering en ondersteuning van MKB bedrijven door initiatieven vanuit koepelorganisaties

Lokaal beleid

Toetsen, vergunnen en realiseren concrete duurzame projecten

Uitvoering klimaat-akkoord (Energie verbinden aan klimaat)

Opstellen Transitievisie Warmte en Wijk Uitvoeringsplannen (WUP's)

Coalition of the willing

Lokale invulling

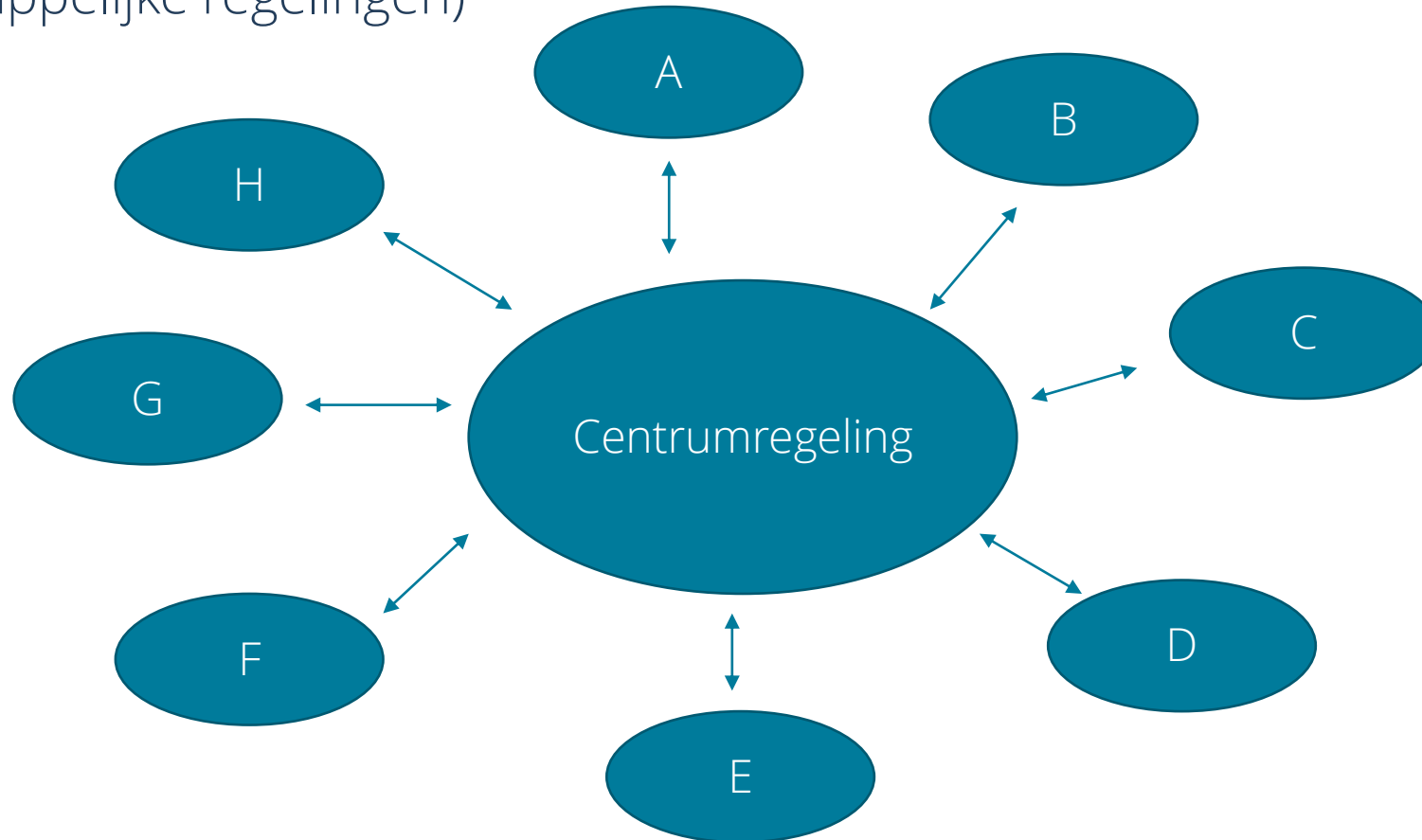
Basispakket ontwikkelgroepen

Vormgeving samenwerking binnen de RES NML

- **Constatie:** de maatschappelijke opgave is dermate groot en complex, dat een sterke, meer structurele, samenwerking noodzakelijk is om de ambities feitelijk te kunnen realiseren
- **Advies op basis van onderzoek en gesprekken met partners:** Samenwerking vormgeven via centrumregeling
- **Formele Besluitvormingsproces gestart**

Centrumregeling: wat is het?

- **Kern: centrumregeling** is een samenwerkingsconstructie op basis van de **wet** (Wet gemeenschappelijke regelingen)

Centrumregeling: wat is het?

Lichte vorm van samenwerking:

- Géén nieuwe organisatie;
- Géén bevoegdheidsoverdracht – enkel “mandaten”;
- Eén gemeente wordt uitvoerder (“centrumgemeente”);
- Gemeenten, Waterschap en Provincie blijven zelf volledig bevoegd en blijven zelf beschikken over de financiën;
- Partijen gaan met elkaar een overeenkomst aan (“centrumregeling”) en spreken af hoe zij de gemeenschappelijke belangen gaan behartigen

Centrumregeling

- Geen aparte organisatie
- Geen rechtspersoonlijkheid
- *Eén gemeente wordt centrumgemeente. Afspraken in overeenkomst*
- Beheer van samenwerking door centrumgemeente;
- Inhoudelijke en beleidsmatige verantwoordelijkheid houden gemeenten zelf

Doelstelling en taken

- **Doelstelling van de samenwerking:**
 - Uitvoeren van de regionale energiestrategie in Noord- en Midden-Limburg
- **Taken: basistaken en plustaken**
- **Basistaken - Uitvoerend en faciliterend van aard;**
 - a) Het opstellen en herijken van de **gezamenlijke strategische koers en ambities**;
 - b) Het voorbereiden en adviseren over **energiebeleid**;
 - c) Het uitvoeren van de **RES Noord- en Midden Limburg** in samenwerking met de strategische partners;
 - d) Monitoren van de **voortgang** van de gestelde doelen;
 - e) Het opbouwen, bundelen en delen van **kennis**;
 - f) Het voeren van bovenlokaal **accountmanagement** met strategische samenwerkingspartners (denk aan netbeheerders);
 - g) Het voeren van de financiële administratie en verantwoording;
 - h) Het verzorgen van tijdige en adequate **informatievoorziening** richting de deelnemers.

Rol centrumgemeente

Basistaken:

- Deelnemers laten basistaken uitvoeren door de centrumgemeente → Venlo;
- **Personeel (programmamateam):** in dienst van de centrumgemeente;
- Gemeenten betalen € 2,60 per inwoner per jaar;
- **Actieve informatieverschaffing:** centrumgemeente geeft deelnemers alle gewenste informatie en inlichtingen;
- **Overlegstructuren:** borgen de betrokkenheid van de deelnemers (zie hierna);
- Centrumgemeente heeft **meerjaren-ontwerpbegroting** opgesteld en verantwoordt hier jaarlijks over.

Uitgangspunten centrumregeling

- Plustaken

- Iedere deelnemer kan voor zichzelf besluiten over deelname;
- Minimale deelname: **twee** overheden;
- Deelname op basis van aparte **samenwerkingsovereenkomst**;
- COW onder regie van een ontwikkelgroep

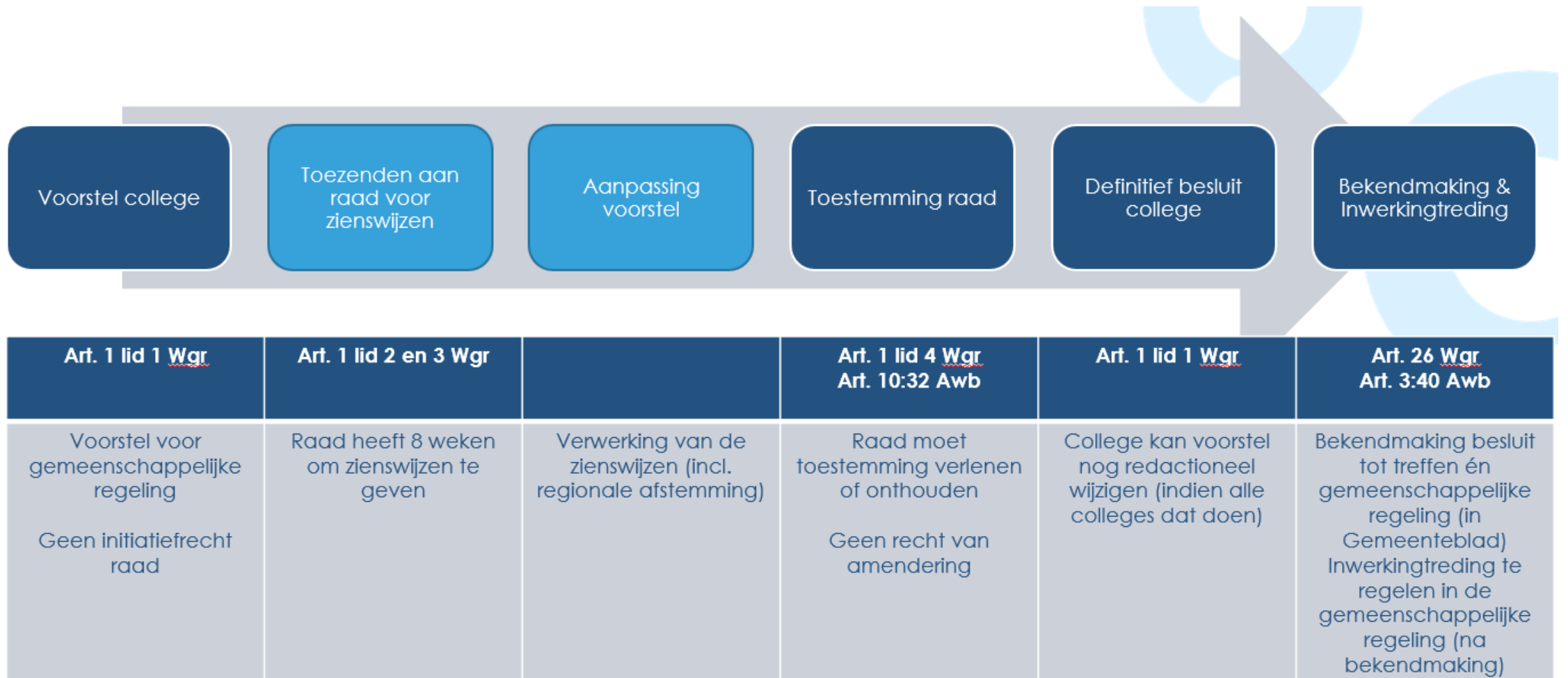
Regionale overlegstructuren

- **Doel:** (i) betrokkenheid deelnemers garanderen, (ii) gezamenlijke strategie bepalen en (iii) inbreng van de vereiste expertise garanderen.
- Regionale overlegstructuren:
 - **Portefeuillehoudersoverleg** – bestaande uit de portefeuillehouders;
 - **Agenda-overleg** – bestaande uit twee leden van het portefeuillehoudersoverleg, en;
 - **Ambtelijke regiegroep – deskundige raadgever** van de centrumregeling: ambtenaren vanuit deelnemers onder voorzitterschap programmamanager
 - **Ontwikkelgroepen** – beleidsambtenaren vanuit deelnemers + werkgroepvoorzitter vanuit het programmateam
 - *Voor aparte programma's binnen de basistaken of COW*

Portefeuillehoudersoverleg

- **Samenstelling:** portefeuillehouders;
- **Voorzitter:** portefeuillehouder van de centrumgemeente (Venlo);
- In principe **4 vergaderingen** per jaar;
- **Taken:**
 - a. Het houden van **toezicht** op de uitvoering van de taken van de centrumregeling;
 - b. Het **bepalen** van de strategische koers van de centrumregeling;
 - c. Het **monitoren** van de voortgang binnen de centrumregeling;
 - d. Het **adviseren** van de centrumgemeente omtrent het vast te stellen model van de samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van de aanvullende taken;
 - e. Het **adviseren** van de centrumgemeente over de aanstelling, schorsing en het ontslag van de programmamanager RES NML;
 - f. **Vorbereiden** van de ontwerpbegroting voor de deelnemers;
 - g. Het bepalen van de **bestuurlijke trekkers** per ontwikkelgroep en COW.

Formele besluitvormingsproces

Hoe blijft u als volksvertegenwoordiger op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de RES

- Permanente monitor geeft te allen tijde inzicht in de stand van zaken.
- U wordt betrokken bij de herijking van de RES en we nemen u mee in de voortgang.
- Over bovenstaande worden afspraken gemaakt in de nieuwe werkwijze.

Afsluiting

Vragen?

- Lieke Raaijmakers-Potten Programmamanager RES NML
- Frits Tuijt Kwartiermaker RES NML